

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajhajhely, Főtér 9 szám.
Telefon: 42. szám.

Ártraktokat nem adunk vissza.

Ártraktokban minden garraond sor 40 fill.

Előfizetési ára:

Régius évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerinti egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Orosz offenzíva.

— jun. 21.

A nyár elhozta a maga elmaradhatatlan offenzíváit. Mihelyt az olasz fronton támadásra indultak katonáink, a dicső olasz hadsereg egyszerre saját országába szorult vissza s rövid néhány nap alatt jelentékeny olasz területet szállított meg, ágyu zsákmányunk, a foglyok száma pedig minden várakozást felülmúlt. Először még azt a bűnös kormányt is, amely Itáliát háborúba sodorta.

És megmozdult az orosz kosszus, amely két esztendő alatt rettenetesebbnél rettenetesebb veszedelmeket szenvedett s az európai Oroszország legvirágzóbb országait, tartományait elveszítette. Körülbelül egy éve készül erre a támadásra Oroszország. Emberanyagban, municióban, ágyukban olyan horribilis erőket halmozott föl, amelyekre még ebben a monumentális és grandiózvs arányok felvetésében dúsuló háborúban sem volt példa.

Az orosz offenzíváról beszámoló első hivatalos jelentésünk azzal kezdődött, hogy a várt orosz támadás megindult. És azóta folyik is a küzdelem, amelyben két erő viaskodik egymással, a cári parancsszóra halálra hajszolt európai uralomra törő orosz szoldateszka és az európai kultúrát ért helytálló magyar, német és osztrák hadseregek. Amott hőditársról álmodnak, itt pedig a hazáját védő katonaférfiu önérzete tiszszerezi meg erőinket. Olvassuk, hogy az oroszok ágyutüzüket visszaözlő tömegeik ellen fordítják, ott az ember egy névtelen elpusztulásra predesztinált senki s oktanulni százezerszámra küldik vágóhídra őket.

Nálunk két esztendő dicső harcok tüzeiben megedzett lelkes férfiak állják a harcot. Az a magyar baka, aki az orosz-lengyelországi és olasz fronton halált megvető bátorsággal küzd most, a Kárpátokra gondol, amikor a halálraszántság heroizmusával utolsó lehetéig kitar a sorban.

Vajjon lehet-e a végletekig felforszírozni azt a haremórt, amely saját katonái ellen fordítja az ágyu- a gépfegyvertüzet? És megrettenhet-e a magyar baka, aki saját otthonát védi az orosz horda ellen? A válasz nagyon könnyű ezekre az önkéntelenül előretolódó kérdésekre. És ma az orosz offenzíva első, meglepetésszerű napjai után maguk az események adják meg a feleletet. Magyar, erdélyi katonák áll-

ták utját az orosz áramlatnak Baranevicénél, a magyar hősiességen és a német erőn megtörik a legelvakultabb orosz tömegtámadás is. Nem áztatjuk magunkat azzal, hogy az orosz offenzíva nem járt némi eredménnyel, de csak a térképre kell nézni: azokkal az óriási területekkel szemben, amelyeket mi tartunk megszállva, valóban eltörpülnek az orosz sikerek. Az oroszok offenzívájuk eredményei után még a hadiszerecsé forgandóságáival sem példalózzathatnak. Ezek a sikerek igazán csak pillanatnyiak s maguk az oroszok is tudják, hogy mindez pünkösdi királyság csupán: két esztendő harci dicsősége tanunk rá, hogy a harctér urai végül mindig mi maradunk.

Az osztályorszájék.

— jun. 21.

Uj terhek várnak a jövőben a polgárságra és e terhek közös megosztása egyedül új adónemek kivételével oldható meg. A kormány a cél érdekében az adók egész seregének törvényjavaslatait terjesztette a parlament elé. Természetes, hogy mikor az ország gazdasági és pénzügyi helyzete új terheket ró az államra, nemcsak új alkalmait és módjait kell megtalálni és alkalmazásba venni az összpolgárság megterhelésének, hanem mindenekelőtt a már meglévő, de ki nem használt alkalmak jövedelmezőségének fokozására kell gondolni.

Sok egyéb mód mellett szinte önként kínálkozik az államnak jövedelmi forrásként az osztályorszájék. Az állam tudvalevőleg bérbe adta e jogát és épen most van szőnyegen a szabadság bérletének újabb meghosszabbítása.

Az indemnitás tárgyalása során már szóba került a parlamentben az osztályorszájék szabadságának ügye. És ezt a kérdést nem is szabad hagyni addig pibeanni, amíg a köz javára való megoldását meg nem találjuk.

Ha már a játékszenvedély alapja lehet állami jövedelmi forrásnak, akkor semmi esetre sem szabad ezt az alkalmat magántársaság kezében hagyni, amely így nevelségeen csekély részesedést juttat óriási hasznából az államnak, míg maga nehéz milliókat vág zsebre. Ha már a lutrizást megtörik, akkor legalább az állam keresztesen rajta és így amit a játékszenvedély kihasználása juttat az államnak, közvetve mégis az adózók javát szolgálja, mert akármilyen mértékben a közterhek csökkentését segíti elő.

Az osztályorszájék mérlegei azt bizonyítják, hogy husz év alatt bevallottan több mint 25 millió koronát kaptak az alapítók, nem is szólva azokról a be nem vallott, közvetett

jövedelmekről, amelyek e vállalkozás révén kezeik közé jutottak. A meghosszabbítás minden esztendőjéért 660,000 koronát akar a társaság fizetni, tehát csak ezen az alapon is az elmúlt husz esztendőben legalább tíz millió koronát vesztett az állam, mert egész kétségtelen, hogy ezt az állami haszonbőrtöbbletet is örömmel megfizette volna a vállalat.

Hisszük, hogy a kormány úgy fogja megoldani ezt a kérdést, amint azt a közvélemény jogos és igazságos szava követeli.

Sárospataki emlék.

Írta: Markó Miklós.

II.

Hogy az egykor európai hírű főiskola ennyire jutott, nézzünk a szemébe ezeknek a szomorú állapotoknak. A sárospataki főiskolát sok százados alapítványokból tartja fenn a kálvinista egyház. Hogy milyen az iskola, az az egyház és a tanárok dolga. Ha évtizedeken át annyira elhanyagolták, az az ő bűnük és nem a kedvezőtlennek állított elhelyezés következménye s ezen a pusztán át-helyezéssel nem lehet segíteni, még ha új iskolai épületet és internátust ígér is hozzá Miskolc város. Az anyagi hiányon az egyháznak kell segíteni és ez nemzeti kötelessége. A kulturális hanyatlásért a tanárok urak vessenek magukra. Erős meggyőződése a reformátusok nagy többségének, hogy ha a főiskola tanárai a kulturális és a szociális téren hivatásukhoz méltó tevékenységet fejtettek volna ki, ma Sárospatak városa is megfelelő kulturális magaslaton állana. Diákmenzák, ha nem volnának Patakon, szervezhetők. Hiszen látjuk itt Budapestben, micsoda tiszteletreméltó, üdvös munkát végeznek egyetemi és műegyetemi tanárok feleségükkel, családtagjaikkal a diákmenzák fenntartásával. Hát ezt ott a vidéken még sokkal könnyebben és szélesebb körű arányokban meg lehetne csinálni.

Ne az időszerűtlen áthelyezésben keressék az orvoslást, de egyház és tanári kar fogják meg a dolog végét, létesítsenek megfelelő internátust, gondoskodjanak annak állandó ellenőrzéséről, szervezzék az ifjúság és a város lakossága körében a rendszeres kulturális és szociális munkálkodást, rendszeresítsenek sorozatos ismeretterjesztő felolvasásokat, művészeti előadásokat, létesítsenek sporttelepeket, társas klubokat, fejlesszék céltudatosan az élő hit erejét, a nemzeti művelődést, a társadalmi együttműködést, ne akarjanak kényelmesen kitérni a bajok elől, amiket a nyakukra hagytak nőni, de vállvetett munkával, erős kálvinista hittel és igaz magyar érzéssel álljanak a modernnek által lebecsinyelt történelmi tradíció szilárd alapjára s a romlásnak indult jogakadémiát restauráljuk böles és sa-reny munkával, állítsák vissza régi fényében és tekintélyében, hogy további századokra is erős vára legyen a magyar kalvinizmusnak és a nemzeti kulturának.

Ez alkalommal nem lesz érdektelen a főiskola szomszédságában levő híres sárospataki várról is megemlé-

kezni, melynek egykori bőkezű gazdá fejedelmi alapítványai tették lehetővé, hogy ez az egykor oly nevezetes főiskola közel négyszáz évig fennállhatott.

Az idén lesz kétszázhat esztendeje, hogy a sárospataki várbán 1709. év augusztus 13-án az utolsó napot töltötte dicsőséges fejedelmünk, II. Rákóczi Ferenc, Beniczky Gáspárnak, Rákóczi titkárnak naplója szerint: „Szüntelen irásokban elő Felsőge foglalatokodván, egész nap a Várban contineálta magát.”

Másnap Munkács várába utazott a felséges fejedelem s Sárospatakra visszatérni nem volt alkalma többé. A sárospataki vár rövid története a következő:

A történelmi nevezetességű várat és annak erődítéseit I. Endre királyunk kezdte építeni. A vár az Anjouk koráig az Árpád-házbeli királyoknak kedves tartózkodási helye volt. E várbán született a legendás életű Szent Erzsébet. II. Endre után IV. Béla, V. István, Róbert Károly, Nagy Lajos, majd Zsigmond királyok birtokában volt Sárospatak, míg 1434-ben a Pálóczi-család kapja zálogul. 1526-ban Perényi Péter erdélyi vajda, koronaőr, Eger vára kitűnő építőjének birtokába kerül, ki olasz várépítők segítségével elsőragu vízierősséget épített Sárospatak várából. Perényi Péter fia, Gábor halála után a rusz-kai Dobó-család kapja Patakot 1576-ban Miksa császártól. Majd Bocskay István 1605-ben elfoglalja, de máj 1608-ban ismét a császárnak kezébe kerül, kitől serkei Lorántffy Mihály 313,000 forintot váltja magához. Lorántffy leánya, mely második feleségétől, csikszentkirályi és krasznahorkai Andrássy Katalintól született Zsuzsanna, I. Rákóczi György felesége lesz s ekkor következik be Sárospatak aranykora. Erdély fejedelme befejezi Perényi várépítő nagyszabású megerősítési munkálatait.

Kétszázötvenhét esztendővel ezelőtt a várbán erős helyőrség van, jól fizetett hajdu zsoldosok, páncélos drabantok, kiknek felszerelése a várat övező negyven holdas kert alatt trachit-sziklába vésett emeletes kazamatákban volt elhelyezve. A közel ezer főre menő gyalogságon kívül volt ott később a Rákóczi-szabadságharc idején egy csapat lovas tatár, az egyetlen mohamedán hitű csoport a magyar szabadságharcos hadseregben, amelynek tagjai önként állottak Rákóczi szolgálatába. Amellett a vár minden védőművel bővelkedett. Lenn a tömör, oltatlan mésszel épített három méter vastagságú falak ágyuablakából mérföldnyire hordó csatákigók villogtak elő, fenn a rovátkos párkányzaton bombavető, rézből készült tarackok, puskaformájú kartács-szörök és tüzes szurokkoszoru, meg kévehajítók feküdtek sorban, amelyek az ostromon előnyomuló ellenség fatornyainak felgyújtására szolgáltak. Sárospatak vára ebben az időben maga egy egész kis város volt. Kaszárnyaépületeiben és egyemeletes kazamatáiban hater harcos is elfért.

Az 1642-ben I. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem idejében magyar nyelven írt leltár őt megerősített bástyáról szól, ezek: a vörös bástya, az oroszlán-bástya és a tömlőc-bástya. Ez utóbbinak romjai még maig is láthatók a városi Kossuth-kert felé vezető út mellett.

(Vége köv.)

A VILÁGHÁBORÚ.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Sikeres harcok Volhyniában.

1300 orosz fogoly.

Budapest, jun. 20.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában az ellenség utóvédeinkkel vívott harcok közben átkelt a Serethen. A Pruth és a Dnjeszter közt, a Stripánál és Radzivilov vidékén a tegnapi nap aránylag csendesen telt el.

Volhyniában Lokaczytól északkeletre és délkeletre vívott sikeres védelmi harcokban csapataink eddig 1300 oroszot fogtak el, egy orosz löveget és 3 gépfegyvert zsákmányoltak. Kisielin vidékén a szövetségesek támadása szívós küzdelem közben előrehalad. Sokul és Kolki közt újabb erős ellenséges támadásokat vertünk vissza. Bruziatinnál, ahol az ellenség nagy haderőt állítva harcba, negyedszer kísérelte meg, hogy a bátor védők vonalaiba behatoljon, elkeseredetten folyik a harc.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó arcvonalon és a Dolomitokban a harci tevékenység a rendes mérfékre csökkent. Az olaszok újabb előtöréseit, amelyek a Brenta és az Astico között egyes harcvonalszéleink ellen irányultak, visszautasítottuk.

Délkeleti hadszíntér:

A Vojusa alsó folyása mentén Ferasnál csatározás folyik.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Linsingen visszaverte az oroszokat.

Berlin, jun. 20.

A német nagy vezérkar jelenti:

Keleti hadszíntér:

Ilindenburg tábornagy hadseregcsoportja:

Német osztagoknak előretörései a Smorgontól délre egészen Garyn tul terjedő arcvonalon és Tanoczynál foglyokban 1 tisztet és 143 főnyi legénységet, zsákmányban 4 gépfegyvert és 4 aknavetőt eredményeztek. Kolodontól nyugatra (a Naroc-tótól délre) egy orosz kétfedelűt leszállásra kényszerítettünk és azt tűzérési tűzünkkel elpusztítottuk. A wilejkai vasuti telepekre bombákat dobtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportja:

A Liachowitschi—Luminiec vasuti vonal ellen a repülő támadásokat megismételtük.

Linsingen tábornagy hadseregcsoportja:

Logischintől délnyugatra a csatorna-állás ellen intézett erős orosz támadások az ellenség nagy veszteségei mellett zárótűzünkben összeomlottak. Az ellenség további fáradozása Kolky mellett és attól nyugatra a Styr-vonal ellen általában eredménytelen maradt. Groziatynnál a harc különösen heves. A kovel—lucki ut és a Turya között csapataink több helyen megtörték az oroszoknak szívós és Kisielinnél különösen makacs ellenállását és harcok közt tovább nyomultak előre. A Turyától délre visszavertünk ellenséges támadásokat. Az oroszok Gorochow irányában nem folytatták előrehaladásukat.

Bothmer gróf tábornok hadseregénél a helyzet változatlan.

A legifőbb hadvezetőség.

Legyen vége az aktagyártásnak.

A papirosiány meggyorsítja a közigazgatást.

— jun. 21.

A közigazgatás egyik legnagyobb keréktörője — régi dolog — az aktagyártás. A rengeteg írásbeliség, a sok véleményadás ügyosztályokba való átutalás, a rengeteg blanketta, skontró mi a csoda nemcsak a tisztviselők erejét és idejét forgácsolja el, hanem a publikumnak is kimondhatatlan károkat okoz.

Ez ellen a tarthatatlan rendszer ellen évtizedek óta folyik a küzdelem és a sajtó — ezek sorában a „Zemplén” — szüntelenül követeli az írásbeliség csökkentését s ezen az alapon a közigazgatás gyorsítását. Sajnos, eredményt alig-alig lehetett elérni. De ime, amit annyi sok igyekezet és erőfeszítés nem ért el, azt egy csapásra megcsinálja a háborúokozta papirosiány. A belügyminiszter e napokban rendeletet bocsátott ki, amelyben a papirosiányra és a drágaságra való tekintettel a legszigorúbban elrendeli, hogy az aktákban minden bőbeszédűséget kerüljenek, ahol csak lehet, szóbelileg intézzenek el mindent, a sok másolás, átírás, leírás s ehhez hasonló copfok szűnjenek meg. Alább közöljük a rendeletet, amelytől azt reméljük, hogy minden közigazgatási reformnál üdvösebb hatást fog elérni. A rendelet így szól:

A háborús viszonyok következtében a papirosban olyan hiány és drágaság mutatkozik, amely a legnagyobb takarékoskosságot teszi szükségessé.

A papiros kímélése elérhető közvetve az által, hogy az elintézés módját egyszerűsítjük, amit az Ügyviteli Szabályok rendelkezései nemcsak lehetővé, de kötelezővé is tesznek.

Ezek az egyszerűsítések különösen a következők:

1. írásbeli elintézés helyett alkalmazni kell, amikor csak lehet, a szóbeli vagy távbeszélő utján való elintézés, akként, amint azt az Ügyviteli Szabályok rendelkezik;
 2. ha lehetséges, írásbeli megkeresés helyett az eredeti iktatmányt, vagy az előadói ívet kell a megkeresett hatóságoknak vagy hivataloknak elküldeni avégből, hogy ezek a kívánt értesítést arra jegyezhesék fel;
 3. ha az iktatmányt illetékes elintézés végett kell elküldeni, ezt magára az iktatmányra vezetett hátrirat utján kell tenni;
 4. az elintézés lehetőségét szabotossággal és rövidséggel kell fogalmazni és tartózkodni kell minden terjengősségtől és felesleges megjegyzésektől, amelyek a munkát is szakszerűtlenül fogyasztják;
 5. az alsóbb hatóságoknak és hivataloknak adott utasítás foganatosításáról csak legkritikább esetben, jelesül csak akkor kell jelentést kívánni, ha az a dolog természeténél fogva — pl. további intézkedés megtehetése végett — szükséges, vagy a kérdés rendkívüli fontossága következtében indokolt;
 6. a nemleges jelentések tételét általában mellőzni kell, tehát ilyeneket kívánni sem szabad.
- Mindez közvetve hat ki a papír kímélésére. Közvetlenül is arra kell azonban törekedni, hogy a papirossal a legtakarékosabban és leggazdaságosabban bánjunk. Evégből elrendelem, hogy:
1. az előadói iver hátsó (negye-

dik) oldalát is fel kell használni a galmazásra;

2. pótlivekként (betéti iverkként) csak féliveket kell használni, ha egy nyi elégséges;

3. féliveket kell használni a táblázatok elkészítésére is, ha a táblázat rajtuk elfér;

4. ha az elin észéssel másolatot kell küldeni, ezt rendszerint magán az irat üres oldalaira kell vezetni, tehát külön ívet vagy félivet erre a célra csak akkor kell használni, ha az iraton a másolat nem fér el;

5. ha egy időben ugyanabban a hatósághoz vagy hivatalhoz több iratot kell küldeni, valamennyit egy közös borítékba kell elhelyezni;

6. általában a papirossal, valamint egyéb anyagokkal is (nyomatottatványok, úrlapok, zsinag stb.) a lehető legtakarékosabban kell bánni és azokat rendeltetésüktől eltérő célra felhasználni szigorúan tilos.

Mindezeket a hatóságom és felügyeitem alá tartozó hatóságok, hivatalok és intézetek tudomásul szoros alkalmazkodás végett azonnal közlöm, hogy a foganatosítás tekintetében szükséges részletes utasítás megadása az illető hivatalfőnöknek lesz a feladata.

Budapest, 1916. évi jun. 12.

Sándor János s. k.

Elítélt

élelmiszer hiénák.

Roth Dávid és Hammermann Lázár fogház büntetése.

— jun. 21.

A múlt héten adtunk csak hírt arról, hogy mily ügyesen csapott az az ujhelyi rendőrség Roth Dávid országosan szervezett árdragító büntetővetkeztére és most már nemcsak a nyomozat további eredményét közzétehetjük, de hírt adhatunk egyben Roth Dávid és egyik társa ellen hozott törvényszéki ítéletről is.

A lelketlen gonosztevők főcinkosai: Roth Dávid galiciai menekült és Hammermann Lázár sátoraljaujhelyi kereskedő már elvették méltó büntetésüket, a többi cinkostársak ellen pedig folyik az eljárás és rövid idő kérdése csupán, hogy hurokra kerüljenek.

Az igazságszolgáltatás sujtó keze végre lecsapott ezekre a minden emberi érzésből kivetkőzött hiénákra, akik hihasználva a háború okozta nyomorúságos helyzetet, a mások nyomorát akarták pénzzé értékesíteni. Aláláló munkájukért szabadságukat fizetnek.

De a törvényszék ítélete csak a büntetés enyhébb fele lehet. Az igaz ítéletet a társadalomnak kell megadni hozni ezekkel a mások nyomorúságát élésködőkkel szemben. Ki kell állni vetni a társadalomból. A megállás minden fáját végig kell szenvedtetni velük, hogy egész életükön át érezzék a tisztességes emberek megvetését. Mert minden büntetést lehet vezetni, de azok számára, akik a mások nyomorából csinálnak tőkét, akik éhínségbe, gazdasági romlásba akarják dönteni az országot a legulsóbb megpróbáltatások idején, nem lehet megboosítás soha.

A törvényszék ítéletéről és a nyomozás további eredményéről a következőkben számolunk be részletesen:

A törvényszék ítélete.

A árdragítás vétségével terhelt Roth Dávid galiciai és Hammermann Lázár sátoraljaujhelyi lakosok büntetőügyét nagy érdeklődés mellett tárgyalta Wieselau hídfőn a kir. törvényszék. A vádlottak Lajos kir. táblabíró vezetésével. A vádlottak Olchváry Dezső kir. ügyész képviselte, míg a védői tisztet dr. Nagy Béla és dr. Kossuth János ügyvédek töltötték be. A kir. törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki.

mint tette...
1. 5-ba ütö...
s ezért Roth...
háza és 200...
az ország...
mermann L...
és 200 kor...
Elrende...
az ítéletnek...
a „Zemplén...
telt.

Mint m...
vidnak és B...
ország több...
sai. Ezek k...
Schatten S...
biccai kere...
állandóan...
kodott. Ezt...
ugy mint E...
Lajos rend...
kitiltotta a...
is az ismer...
getésekkel...
tás végreha...
cinkostárs...
hurokra ke...
Lajos rend...
köröztetés...
zonyos, h...
lelketlen ü...

SZ
Hoff

Opera elő

Allan...
sábokról...
dicsérő jel...
tuk fel, h...
annak a b...
ség köréb...
mán az e...
érlelődött...
nészgardá...
tott szezo...
közönség...
most a sz...
tör ki mi...
Hof...
lághírű o...
sán tetőp...
retetnyil...
avatta a...
meg is é...
neplést...
dukáltak...
tetlen az...
előadást.

Az i...
Böske a...
zugó tap...
dett éne...
kább let...
lődesét...
amint e...
áriák. V...
idegeive...
zet vissz...
átesapot...
magával...
Csodálat...
csendült...
harmad...
A legm...
tisztan...
szoprán...
felülmu...
Sze...
Somló...
kelte. S...
Nemzet...
előzte...
latkozo...
jén egy...
tűnő ve...
tos szir...
De nag...
lemetle...
venni

Junius 21.

mint tetteitársakat az 1916. IX. t. c. 1. §-ba ütköző ádrágitás vétségében ezért Roth Dávidot 6 hónapi fogházra és 2000 korona pénzbüntetésre, Hammermann Lázárt 2 havi fogházra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. Elrendelte továbbá a törvényszék az ítéletnek jogerőre emelkedése után az ítéletnek jogerőre emelkedése után a „Zemplén” c. lapban való közzétételét.

A kir. ügyész a büntetés enyhéjéért felebbezett, míg védők a büntetés megállapítása miatt jelenléteket be felebbezésüket.

Hurokban a cinkostársak.

Mint már említettük is, Roth Dávidnak és Hammermann Lázárnak az ország több helyén voltak cinkostársak. Ezek közül a legveszedelmesebb Schabten Salamon (Puzetz) galiciai bencsai kereskedő, aki mint menekült állandóan Sátoraljauhelyben tartózkodott. Ezt a Schabten is — éppen úgy mint Roth Dávidot — Schmidt Lajos rendőrkapitány annak idején kitiltotta az ország területéről, de ő is ismert recept szerint felebbezést nyújtott, melynek hatására a cinkostársai és vezetője, Roth Dávid hurokra került, kerekelt oldott. Schmidt Lajos rendőrkapitány most országos köröztetését rendelte el s egészen bizonyos, hogy rövid időn belül ez a két ketlen üzér is hurokra kerül.

SZINHÁZ

Hoffmann meséi.

Opera előadás az újhelyi színpadon.

— jun. 21.

Állandó elismerés hangzott a hátsókról a színi szezon folyamán. A dícsérő jelzők egész tömegét vonultatjuk fel, hogy méltó kifejezést adjunk annak a hangulatnak, amely a közönség körében színészeink játéka nyomán az egész társulatot illetőleg megérett. Fodor Oszkár kitűnő színészgárdája a két és fél hónapig tartott szezon alatt befészkelte magát a közönség szeretetébe és ez a szeretet most a szezon végén hatalmas erővel tör ki minden előadásban.

„Hoffmann meséi”, Offenbach világhírű operájának hétfő esti előadásán tetőpontját érte el a közönség szeretetnyilvánítása. Valóságos ünneppé avatta a közönség ezt az estét. De meg is érdemelték színészeink az ünneplést, mert amit ezen az estén produkáltak, az nagyon sokáig feledhetetlen azoknak, akik végigélveztek az előadást.

Az ünneplés központjában Albert Böske állott. Már első megjelenésekor zúgó taps fogadta és ahogy belekezdett énekébe, ahogy folytatta, mindinkább lebilincselte a közönség érdeklődését. Szinte elbűvölve hallgatták, amint elhagyták ajkát a csudálatos áriák. Valósággal játszott a közönség idegeivel. A leheletzerű pianóit lélegzet visszafojtva hallgatták és amint átcsapott a hatalmas fortékba, mintha magával ragadott volna mindenkit. Csudálatosan szép hangja hatalmasan esendült. Csillogó énekművészete a harmadik felvonásban csudát művelt. A legmélyebb alót ép oly kristálytisztán hozta, mint a legmagasabb szoprán. Albert Böske ezen az estén felülmúlta önmagát.

Szeretettel fogadta a közönség Somló Józsefet is, aki Hoffmann énekelte. Somló — aki jelenleg a Kassai Nemzeti Színház tagja — már jó hír előzte meg és a közönség nem is csalódott benne. Az első felvonás elején egy kis kellemetlenség érte a kitűnő vendégművészt. A mi léghuzatos színpadunkon egy kissé berekedt. De nagy énektudása legyűrte ezt a kellemetlenséget és alig lehetett észrevenni gyönyörű csengésű tenorján a

rekedséget. Az első felvonásban még észrevehető volt némi indispozíció, de aztán már — amint jobban belemelegedett és látta a közönség megértő szeretetét — mindegyben esendült a hangja és a harmadik felvonás hatalmas tercettjében már teljes erejében bontakozott ki kellemes tenorja és nem mindennapi énekművészete.

Falusy István Lindorf szerepében nyújtott gyönyörű élvezetet. Hatalmas baritonját fényesen csillogtatta, játékművészetével pedig magával ragadott mindenkit. Ha Falusynak az egész szezon alatt nem lettek volna sikerei — aminthogy egész itteni működése a siker egyetlen láncolata volt — ez esti szereplésével emlékeztetése tette itteni működését.

Tercsányi Viki, Faith Gizi, Krémer Jenő, Szepeszy Manó mind külön-külön nagyban járultak hozzá az est sikeréhez és csak a rendelkezésünkre álló kevés hely akadályoz abban, hogy az ő sikereiket is külön-külön méltassuk.

De nem volna teljes színházi beszámoló, ha meg nem emlékeznénk arról a hatalmas munkáról, amit Andor Zsigmond karmester végzett. Andor Zsigmond képességei nem szorulnak dícséretre. Az ő zenei tudása, dirigens-képessége messze felülemelkedik azon a mértéken, amelylyel vidéken szoktak mérni. Mestere ő a zenének a szó legnemesebb értelmében, de amit a Hoffmann előadásán produkált a rendelkezésére álló csekély eszközökkel, az már emberfeletti volt. Ahogy a hatalmas opera első akordjai a zenekarban megcsendültek, uralmába kerítette a zenekart, énekkart, magánzereplőket és uralkodott felettük az utolsó akordokig, vigyázva, hogy a legkisebb zavar ne állhasson elő és a maga művészi értékének egész teljében érvényesüljön a hatalmas zenei alkotás minden nüansza. — A közönség elismeréssel adózott óriási munkájáért és a második felvonás végén többször a lámpák elé kényeszerítette a szereplőket, hogy ünnepehesse benne a sokáig feledhetetlen est megteremtőjét.

Liar.

„Tercsányi Viki estélye.” Ezzel a felirással jelent meg a vasárnap esti előadásra a helyben időző színtársulat jelentése a „Legénybucú” előadásáról, melyet most telt ház tüntetett ki érdeklődésével. E szindarab előző előadásairól megjelent kritikák már teljes mérvben kifejezésre juttatták az egész társulatnak kiváló minőségét ezen operett sikeres előadására vonatkozólag, ami egyébként is indokolta ezen darab nagy közkedveltségét, — azonban a vasárnapi estély tényleg a Tercsányi Viki estélye volt — és pedig nemesek a színházi jelentés szíve szerint, hanem a valósággal ünnepezt ezen szereplő tüneményes alakítását folytán is. Hogy a Komjáthy-színtársulat óta a jelenlegi színtársulat a legjobb, amely Újhelyben működött, kétségtelen, de hogy maga a Komjáthy-társulat sem produkált ily kitűnő előadást, azt is el kell fogadnunk — és pedig a Tercsányi szemlének elsősorban nyújtható legteljesebb elismerés kapcsán. Ő csupán fiatal korát tekintve kezdő színész, mert a játéka által elért hatás nagyságát s annak teljesen kiforrott voltát, valamint gyógyörködtetni tudó képességeinek, a színek, árnyalatok, hangulatok, érzelmek egész tömegében gazdag erősségét nézve oly maradványon kvártélyozta be magát a színházlátogatók lelkébe, amely maradvány hatására csakis a született nagy művészek képesek, ha tehetségeiket harmonikusan kifejlesztik. Tercsányi képességeit pedig ma már oly biztos s egymást ki nem záró összhangban látjuk kidomborítva, hogy ő már most ideális művész-típus megszemélyesítője. S bár megállapítható, hogy kitűnő képességei a vidéki kereteken túli képességei, addig is, — mi nem sokára tullelik, addig is, — mi körünkben most s talán még a leg-

közlebbi alkalommal is tartózkodik, — nagy örömeinkre szolgálhat, hogy nagy reményekre jogosító pályájának egyik szakában az újhelyi közönség őt művészei között láthatta. Vasárnapi szereplése nagy mértékben hozzájárult kedveltségének nagyobbításához épen úgy, mint ahogy maga az egész előadás is — összes szereplőivel együtt e színi szezon legsikerültebb estélye lévén, a társulat értékét nagyban emelte.

** Fodor Oszkár színtársulata Nagymihályon fog vendégszerepelni 10 napon át. Az előadások péntek este kezdődnek a „Mágnás Miskával”. A vendégszereplés során csupa operett-újdonosság — annak is a legjavára — kerül színre. Nagymihály közönségének tehát alkalma lesz — ha csak 10 napig is — olyan művészi előadásokban gyönyörködni, amelyekben eddig még soha sem lehetett része.

HIREK.

Sötét felhők

már jártak a magyar égen, mint a végzet fekete szárnyai suhogtak felettünk, viharok már tépté a lelkünk, de megőrtünk nem tudták erőnk. A szerencse napja hosszú időközön át mindig ránk mosolygott, a mi reményeink tavaszi vetéseit érlelte dus kalásztengerré. A véletlen szerencse szeszélyes és kiszámíthatatlan. Nem bíztuk el magunkat, amikor szüntelen kegyelmében voltunk és nem lehet kétségbe esnünk most, amikor megpróbálgatásokkal nehezebb utat járhat velünk. A háboru elején már ujjongtak ellenségeink, azt hitték, átgazoltak rajtunk és győzelmeik zászlóit országaink szívére tűzték. A sors akkor kezünkbe adta a végzet erejét és erőnk legendás csodákba való megújulásával szereztük meg a diadal örömeit.

Az élet változandósága újra visszahozza a régi tegnapiakat, örömeink és gyönyörünk aranyhimébe fekete szálakat sző, a vérbe, amelylyel ezt a drága földet ezerszer megszenteltük, könyveinket is hullatja. A sors egyszer örömeink fűti lelkesedésünk, máskor fájdalom tüze az edző erőnk új küzdelmekhez. Forgandósága ma újra visszahozza a régi helyeket és helyzeteket, amelyekre az emlékezés könyvből és napsugárból koszorú font egyszer. A kiujult vihar felszakítja a régi sebeket és az újra összezsugorodó erő tüzeben új titkok, új terhek vajdnak.

A nevek, amiket most megint olvassuk a hírekben, elvezetnek ismét a fájdalmak földjére, amelyet egyszer már megjárt a nép nehéz vezeklésben. A régi nevekkél régi gondok térnek vissza hajlékainkba, ahol egyszer vendégként láttuk a végleges győzelem felszított örömeit.

Elmulnak e nehéz napok és ismét fiaink minden erőn győzedelmeskedő hősiességének történelmi eredményei teszik rózsássá a holnapok reményeit. Erős lélekkel, a megpróbáltatásokban meggedezett friss bizalommal kell várnunk, hogy eltűnjenek a sötét futó felhők s újra derengjen diadalunk piros hajnala.

— Hitközségi elnökválasztás. A sátoraljauhelyi izr. anyahitközség e hó 18-án tartott képviselőtestületi ülésében a lemondott Zinner Henrik hitközségi elnök örökebe dr. Haas Bertalan ügyvédet választotta meg.

— Kereskedők és iparosok felmentési kérvényei. A kerületi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a felmentési kérvények gyors és beható elintézése szempontjából szükséges a felmentési javaslatoknak akként való felszerelése, hogy villágosan kivehető legyen, hogy az illető vállalatnál stb. hány alkalmazott volt a háboru előtt, hány al-

kalmazott vonult be a háboru folyamán tényleges katonai szolgálatra, hány egyén áll jelenleg alkalmazásban, továbbá, hogy a felmenteni kért mióta van a vállalatnál alkalmazásban. Az ezen követelményeknek meg nem felelő, hiányosan felszerelt kérvények tárgyalás nélkül fognak visszaküldetni.

— A fémközpont műszaki képviselői. A hadsereg fokozott fémszükségletének zavartalan fedezése céljából a Fémközpont már régebben felállított kébelében egy műszaki osztályt, amelynek feladata az üzemi be- és ki-vezetések főtöléses, nélkülözhetetlen vagy pótolható fémanyagának hadicélra való megszerzése. A műszaki osztály eddigi eredményes működésének minél intenzívebbé tétele céljából — mint értesülünk — műszaki képviselőket szervez, egyes kerületekben már is felállította a képviselőket, melyeknek vezetésével elsőrangú szakembereket, kivétel nélkül gépészmérnököket bízott meg. Abauj, Szepes, Sáros, Zemplén és Ung vármegyék területére Fürst Sándor kassai műszaki tanácsos lett a fémközpont műszaki képviselőjévé kinevezve.

— Az utazási igazolványok korlátozása. A hadseregparancsnokság fontos közgazdasági és közlekedési érdekek előmozdítása céljából a külső hadművelési terület és az ország belsője között levő határvonalak megváltoztatását határozta el. A külső hadművelési területből kivette a következő vármegyéket és városokat: Az északkeleti határon: Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Szepes, Abaujtorna, Sáros, Zemplén, Szabolcs, Ung, Bereg és Ugocsavármegyéket és Kassa szab. kir. várost; a délkeleti határvonalon: Bácsbodrog és Baranyavármegyéket, valamint Baja, Zombor, Szabadka, Pécs és Újvidék városokat. E vármegyékbe és városokba tehát már nem szükséges utazási igazolvány.

— A hadi emlékbélyegek és a posta. A Hadsegélyző Hivatal özvegy és árva alapja javára hadi emlékbélyegyet hozott forgalomba. A művészi kivitelű emlékbélyegeket a m. kir. kereskedelemügyi miniszter abban a kivételes kedvezményben részesítette, hogy a postahivatalok a levélküldeményekre ragasztott hadi emlékbélyegeket a hely és kelti bélyegző lenyomatával elláthatják, mint a rendes bélyegeket. A miniszter intézkedése szerint ezek a bélyegek a tábori posta útján portómentesen közvetített levelezésen kívül a belföldre. Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Svájcba szóló postai levélküldeményekre ragaszthatók fel úgy, hogy a küldemény címiratának áttekinthetőségét ne zavarják és helyet engedjenek a bélyegzőlenyomatok, jelzőcédulák és szolgálati megjegyzések alkalmazására.

— Tenyészkanca árverése. F. évi junius hó 25-ikén árverés után Kisbőren 53 darab kislejtezett, de tenyészésre még alkalmas kanca el fog adni. A kisbőri és bábolnai állami ménésből kikerülő kancák csakis mezőgazdasággal foglalkozóknak adhatnak el, kik a vármegyei Gazdasági Egyesület igazolványával kötelesek tenyészítő voltak igazolni. A kancák 11 óregébb kivételével nagyobbára 2—3 évesek. — Árverési feltételek a Gazdasági Egyesület hivatalában betekinthetők.

— A nyári hőség veszedelmei kétségkívül a csecsemőre a legnagyobb, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált s azáltal nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbáldozzokat kívánatra asonnal teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 43/e.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

Ehler Gyula.

2169/1916. sz. A sárospataki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakarád nagyközségnél lemondás folytán megüresedett és évi 1400 korona fizetéssel s mintegy 300 koronára tehető járlatdíjjal javadalmazott **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek s felhívom pályázni szándékozókat, hogy eddigi alkalmaztatásukat és képesítésüket igazoló okmányokkal ellátott pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi július 2-ának délután 5 órájáig adják be.

A választást július hó 3-án d. e. 10 órakor fogom Tiszakarád község házában megtartani.
Sárospatak, 1916. évi június hó 16-án.

Dr. Bessenyei Zénó,
1b. főjegyző, főszolgabíró.

199/1916. vb. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak 916. Pk. 1625. sz. végzése folytán volt bodrogszerdahelyi lakos ellen, Grosz Áron 940 korona követelésének és járulékaik behajtása végett Bodrogszerdahelyen Grosz Áron udvarán és onnan folytatólag a Majlo-féle majorban 1916. évi július hó 5-én délelőtt 9 órakor elárverezem azon 868 koronára becsült ingókat, melyek az 1914. V. 18/1. számú végrehajtási jegyzőkönyvben 1-29 tétel alatt lefoglalva lettek, u. m.: ekéket, szekereket s más gazdasági felszereléseket, hordókat, dongákat, bert stb.

Sátoraljaujhely, 1916. június hó 15-én.

Rosner Imre,
kir. bir. végrehajtó.

FOGTECHNIKAI TEREM

FOGSOROKAT és egyes FOGAKAT

Arany platina koronát, Hidmunkát rágásra kifogástalauul használható, művészes és izléses kivitelben készítenek, valamint **foghuzás, fogtömés** legjutányosabban.

LEPROVITS IGNÁTZ

KASSA, FOUTCA 65 I. EM.
vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért az Orsz. Milleneumi kiállításon kitüntetve

Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcai 44. sz. házban egy négy szobából és mellékhelyiségekből álló lakás 1916. évi május 1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Kellner Soma
ügyvéd.

Értesítés.

Miután kertészetemben igen sok rózsákkal és kiváló válfajú virágokkal rendelkezem,

csokrokat és élővirág-koszorúkat kiváló izléssel olcsón állítok elő.

Rózsák és virágok egyenként is olcsón kaphatók üzletemben Főutca 20.

Bretz Gusztáv.

Azonnal kiadó

két szoba, előszoba, konyha, étéskamra, és más hozzátartozókból álló szép lakás.

Czím a kiadóhivatalban.

Tüzifa és kőszén eladás.

Tekintettel az árak folytonos emelkedésére és a szállítási akadályokra, felhívom a t. közönség szíves figyelmét, hogy

tüzifa és porosz kőszén

szükségletét már most fedezze, vagy későbbi szállításra nálam előjegyeztesse.

Szállítok hasáb- és vágott tüzfát és kőszént, kisebb mennyiségben és waggon számra is.

Friedmann József

fa és szénkereskedő Justus-u. 22.

Telefon. sz.: 128.

Szőlőkötözésre kiválóan alkalmas
elsőrangú minőségű mayunga

RAFFIA

= 100 kilogrammonként à 600 korona. =

Kapható:

Fischer Haninál

Sátoraljaujhely, Rákóczi-utca 24. szám.

SZEPLŐ ÉS MÁJFOLT

elmulasztására legalkalmasabb
és közkedvelt arckenőcsök: a

„Jelma Crém“

Lilium-arckenőcs

Sichulsky-arckenőcs

1-1 tégely ára 1 K. 20 f., kis tégely 80 f., hozzá való szappan 70 f.

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszertárban
Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

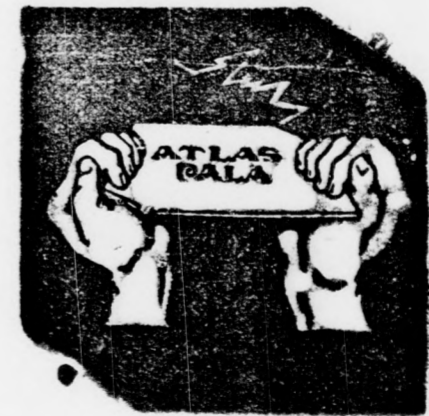
„ATLAS“

ASBESTCEMENTPALA

versenyen kívül legkitünőbb
minőségű tetőfedő anyag.

Azonnali szállításra

minden mennyiségben kapható.

Védjegy

Védjegy

„ATLAS“

Asbestcementpalagyár

Sürgőnycim: palatlas Bpest. Részvénytársaság

Telefon: 179-60.

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-utca 6/a. Gyár Budafok.

CZIMBALOM-RAKTÁR.

SGHUNDA-féle szab. hirneves

= CZIMBALMOK =

állandó bizományi raktára

Sátoraljaujhely, Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

= Igen kedvező részletfizetési módzatok. =